

er grunduenig med den ærede Ordfører i Henseende til hans Ytringer igaar. Den ærede Ordfører vilde ønske, at vi havde en Lov, som strengt paabød Sabbatens Overholdelse, og som virkelig forefækte, at den skulde være en Hviledag fra alt Arbeide. Jeg siger: Lad os for Alting ikke komme ind paa den Slags Bestemmelser. Det er efter moden Overveielse, at de Skranter, som tidligere fandtes i Helligdagsanordningen, ere blevne løsne; det er netop efter moden Overveielse af Arbeidernes Læve, og man vogte sig vel for at opreise Skranter af denne Bestaffenhed paany. Man kan ved Bestemmelser som de her foreliggende komme til at gjøre de Børn, som man tænker paa at gavne, overmaade stor Skade. Nu er det jo imidlertid en Gang saaledes, at man har tænkt sig, at Humaniteten kræver indskrænkende Bestemmelser netop i denne Retning, netop med Hensyn til Fabrikvirksomhed, og saa luffer man Dinene for, at der paa mange andre Steder er fuldt saa stor Anledning til at gribe ind, hvis der skulde gribes stærkt ind, som ved Fabrikvirksomheden. Naar man en kold Foraarsmorgen driver en Dreng med Kreaturer ud paa Marken, er der da Nogen, som spørger hvad Klokken er, om det er Klokken 6 eller Klokken 5? Nei, det spørger Inger om. Er der Nogen, der spørger, om han har Klede til at skjule sin Krop med og en Klud til at kaste over sig, hvis det skulde blive Regnveir? Nei, han faar Lov til at krybe i en Grøft, om han kan finde en saadan, og naar en Dreng drives ud i Heden om Efteraaret for at vogte Jaar, hvor der ikke en Gang er saa meget som en Grøft, ja maatte knap en Lue, som han kan søge ind under, hvis det skulde blive Regn eller Storm, er der da Nogen, som bryder sig derom? Nei, det taler man ikke om, og hvorfor ikke? Jeg tror, at Grunden er den, at man ikke har nogen Lovgivning derom i England; havde man det, saa fik vi bestemt ogsaa en indtrængende Opfordring til at gjøre Skridtet helt ud, idet vi behandlede Sagen. Men det er nu ikke mit Standpunkt, at vi her skulle lade os drive frem af Hensyn til, hvorledes Forholdene ere i England, og som jeg begyndte med at sige, saaledes skal jeg ogsaa slutte med i al Korthed at udtale, at Udvalgets Standpunkt er dette: Lad os veltage et Grundlag, paa hvilket der kan bygges videre, lad os søge at indhøste Erfaringer fra vore egne Forhold, og lad os derefter se, om vi ere i Stand til at opbygge en Lovgivning om Fabrikvirksomhed, der afværger Misbrug, men ogsaa saa lidet som muligt hemmer den frie og uhindrede Virksomhed af Kræfterne.

Formanden: Det ærede 2det Medlem for 3die Kreds (Lobiesen) begjærede Ordet under det Foredrag, som vi nu hørte. Jeg antager, at det er for at gjøre en kort Bemærkning i Anledning af dette Foredrag, og under denne Forud-

setning skal jeg give det ærede Medlem Ordet.

Lobiesen: Jeg ønsker blot at gjøre en kort Bemærkning af Hensyn til, at jeg agter at stemme imod Endringsforslaget under Nr. 1 og holde mig til Regjeringsforslagets Redaktion ligesom ogsaa imod Endringsforslaget under Nr. 2 og ligeledes holde mig til Regjeringsforslagets Redaktion heraf. Det blev nemlig fremhævet, at det var en besynderlig Redaktion, naar der stod: „omhandlede Bestaffenhed“, i Stedet for at Udvalget har brugt Udtrykket: „det i § 1 omhandlede Arbeide“, og der blev dernæst vist hen til, at der i samme Paragraf stod: „omhandlede Bestaffenhed paa de der angivne Steder“. Jeg veed det jo ikke, men jeg tør antage, at dette har en særdeles god Grund. Udvalgets ærede Medlemmer ville jo nemlig vide, at Udvalget i sin § 1 ikke har karakteriseret det deri angivne Arbeide som værende udført for en Arbeidsgiver, og de ville derhos vide, at de ikke have omtalt de i Forbindelse med Fabrikationen staaende Arbeider som Smøring, Rensning osv. Dette er eksempelvis nævnt i Regjeringsforslagets § 1, og naar altsaa § 2 omtaler Arbeidet og nævner det ved: „omhandlede Bestaffenhed“, saa kan der være to Hensyn, som have bevirket dette, nemlig dels det, at man ikke udelukkende vil binde sig til de i § 1 eksempelvis nævnte Arbeider, og dels det, at det Karakteristiske ved det Arbeide, som Børn under 10 Aar overhovedet ikke maa indlade sig paa, er, at det er Arbeide for en Arbeidsgiver. Børn imellem 10 og 14 Aar maa derimod udenfor Fabrikken udføre saadant Arbeide for en Arbeidsgiver, saalænge som de ville. De ere altsaa efter Lovforslaget kun bundne med Hensyn til saadanne Arbeider i Fabrikken. Saaledes forklarer jeg i det Mindste denne Redaktion, som efter min Mening ikke kan være anderledes.

Madvig: Jeg skulde have frasalbet Ordet, hvis ikke det ærede 8de kongevalgte Medlem (Fischer) i sin Argumentation — jeg tror imod hans Hensigt — var kommet til at udtale sig saaledes, at jeg finder, at han ligesom talte imod, hvad han selv har foreslaaet i Udvalget. Det ærede Medlem udtalte sig nemlig meget stærkt, idet han ogsaa paaberaabte sig den ærede 1ste Landsstingsmand for 9de Kreds (Rasmussen) om, at man overhovedet maatte være i høi Grad varsom med at gjøre Indskrænkning i Børns Bemjtelte haade af Hensyn til Forældrene og af Hensyn til Fabrikkanterne og selve Arbeiderne, der skulle ernære sig paa en redelig Maade. Den hele Argumentation gik, vistnok imod Lærens Hensigt, i den Retning, at man maatte tro, at det ærede Medlem var mod enhver Indskrænkning med Hensyn til Børns Nattearbeide. Men dette